

Toelichting voorlopig macrobudget 2025

Deze toelichting biedt inzicht in de raming van het voorlopig macrobudget 2025 op grond van artikel 69, eerste lid, van de Participatiewet (Pw). Het macrobudget 2025 wordt definitief vastgesteld in september 2025.

Onderstaande tabellen geven cijfermatig inzicht in het voorlopig macrobudget 2025. Het totale macrobudget voor 2025 bedraagt € 7.478,7 miljoen en is € 138,6 miljoen hoger dan het definitieve budget voor 2024 (€ 7.340,2 miljoen). Binnen het macrobudget kan een onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds het budget voor bijstandsuitkeringen, waar de algemene bijstand, IOAW, IOAZ en het Bbz 2004 onder vallen, en anderzijds het budget voor het verstrekken van loonkostensubsidies (LKS).

In tabel 1 is de opbouw van het macrobudget voor 2025 weergegeven. Het voorlopig budget 2025 voor algemene bijstandsuitkeringen, IOAW-, IOAZ- en Bbz-uitkeringen is € 63,5 miljoen hoger geraamd dan het definitieve budget dat voor 2024 voor deze regelingen is verstrekt. Tevens is het voorlopige LKS-budget 2024 € 75,1 miljoen hoger dan het definitieve budget 2024.

Tabel 1. Macrobudget bijstand en LKS 2025 (in miljoenen euro's)

Deelbudget	Voorlopig 2025
I. Budget bijstandsuitkeringen	6.888,5
Bijstand	6.646,3
IOAW	178,4
IOAZ	32,5
Bbz	31,2
II. LKS-budget	590,2
Totaal macrobudget	7.478,7
Waarvan uitname voor vangnetuitkering	8,8
Totaal te verdelen macrobudget	7.469,9

Toegepaste systematiek

Voor 2025 is het macrobudget vastgesteld conform de gebruikelijke systematiek van de Pw. De methodiek is beschreven in de Memorie van Toelichting van de WWB (Kamerstukken II, vergaderjaar 2002-2003, 28 870, nr. 3) en een brief aan de Tweede Kamer van 2 juli 2004 (Kamerstukken II, vergaderjaar 2003-2004, 28 870, nr. 117). Uitgangspunt hierbij is dat voor alle gemeenten samen een toereikend macrobudget wordt vastgesteld.

Het macrobudget wordt voorlopig vastgesteld in september voorafgaand aan het uitvoeringsjaar. Het macrobudget 2025 wordt gedurende het jaar nog bijgesteld naar aanleiding van gewijzigde inzichten in conjunctuur, realisaties uit het voorgaande jaar, Rijksbeleid en loon- en prijsbijstelling (LPO). Hierover zullen gemeenten geïnformeerd worden bij het nader voorlopig budget in het voorjaar van 2025 en bij de definitieve publicatie van de budgetten eind september 2025. Het definitieve macrobudget wordt bepaald door uit te gaan van de gerealiseerde prijs en het gerealiseerde volume in het voorgaande jaar, van een inschatting van de effecten van de conjunctuur en Rijksbeleid in het begrotingsjaar zelf en van een indexering van de gemiddelde prijs. Voor de conjunctuurraming worden de actuele en onafhankelijke rekenregel en de autonome correctie van het Centraal Plan Bureau (CPB) gevolgd.

LKS-budget

Gemeenten worden op basis van de laatst bekende realisaties voor LKS gefinancierd. Bij de vaststelling van het voorlopig budget is uitgegaan van de realisaties twee jaar voorafgaand aan het budgetjaar. Bij het definitief budget zal van de realisaties van het voorgaande jaar worden uitgegaan. Er wordt een apart LKS-deelbudget geraamd, op basis van een zo goed mogelijke inschatting van de te verwachten uitgaven aan LKS van alle gemeenten gezamenlijk.

Uitname voor vangnetuitkeringen

Gemeenten met tekorten boven de eigenrisicodrempel kunnen onder voorwaarden een beroep doen op een vangnetuitkering. Toegekende vangnetuitkeringen worden bekostigd vanuit het macrobudget. Over 2023 wordt naar verwachting voor € 8,8 miljoen aan vangnetuitkeringen toegekend. De definitieve reservering op het macrobudget wordt vastgesteld bij de definitieve vaststelling van de budgetten in september 2025.

I. Budget bijstandsuitkeringen

Deelbudget algemene bijstand

Het voorlopige budget 2025 voor de algemene bijstand bedraagt € 6.646,3 miljoen. Dit is € 95,2 miljoen hoger dan het definitieve bijstandsbudget voor 2024 (€ 6.551,1 miljoen). Het voorlopige budget 2025 is opgebouwd uit een geraamd bijstandsvolume van 355,2 duizend uitkeringen en een geraamde prijs van € 18,7 duizend. De totstandkoming van het volume en de prijs worden hieronder nader toegelicht.

Volume: het geraamde gemiddelde volume 2025 van 355,2 duizend bijstandsuitkeringen is als volgt opgebouwd:

Tabel 2a. Raming volume algemene bijstand 2025 (in aantallen)

A. 'Realisaties' 2024	351.160
B. Effecten conjunctuur	4.514
C. Effecten Rijksbeleid	-480
Voorlopig volume bijstand	355.195

Toelichting tabel volume

- A. Basis voor de raming voor 2025 is het 'gerealiseerde' volume in 2024. Op dit moment betreft dit nog een raming. De realisaties over 2024 worden in de loop van 2025 bekend. Deze worden meegenomen in de toelichting op het definitief macrobudget 2025 in september 2025.
- B. Het effect van de conjunctuur volgt uit de verwerking van de MEV-raming aan de hand van de rekenregel van het CPB. De werkloze beroepsbevolking stijgt naar verwachting met 16.700 personen in 2024 en zal in 2025 met 15.100 personen stijgen. Volgens de rekenregel zorgt dit voor een stijging van het bijstandsvolume van 4.514 uitkeringen in 2025 ten opzichte van 2024. Een uitgebreide toelichting op de CPB-raming is te vinden op de website van het CPB.
- C. Dit zijn de verwachte effecten van het Rijksbeleid. Grote effecten zijn daarbij:
  - De invoering van de Participatiewet (inclusief de aanpassingen), waardoor gedeeltelijk arbeidsgehandicapten geen aanspraak meer kunnen maken op Wajong of WSW, zorgen in totaal voor een toename van circa 1,1 duizend uitkeringen.
  - Een andere beleidswijziging die nog in 2025 doorwerkt betreft de afbouw van de IOAW waardoor er naar verwachting extra mensen de bijstand in stromen. Dit leidt tot 0,9 duizend extra uitkeringen in 2025.
  - Verder is er in 2023 een meerjarig beleidseffect ingeboekt voor de verhoogde instroom van statushouders. In 2025 wordt verwacht dat er ten opzichte van 2024 minder statushouders uit cohort 2023 in de bijstand zullen zitten. Dit leidt tot circa 1,3 duizend minder uitkeringen in 2025.

- Tenslotte is er in 2024 een effect ingeboekt omdat de banenafsprake niet is gehaald. Dit effect gaat specifiek over 2024 en wordt daarom niet meegenomen in het volume van 2025. Dit leidt in de raming tot circa 1,8 duizend minder uitkeringen in 2025.

Prijs: De gemiddelde prijs wordt voorlopig geraamd op € 18,7 duizend per jaar. Deze prijs is als volgt opgebouwd:

Tabel 2b. Raming prijs algemene bijstand 2025 in euro's

A. 'Realisaties' 2024	18.668
B. Effecten Rijksbeleid	44
C. Aanpassing LPO	0
Voorlopige prijs bijstand	18.712

Toelichting tabel prijs

- A. *'Realisaties' 2024:* De basis van de raming voor 2025 is de gerealiseerde prijs in 2024. Op dit moment betreft dit nog een raming. De realisaties over 2024 worden in de loop van 2025 bekend. De werkelijke prijs in 2024 zal worden betrokken bij de vaststelling van het definitief macrobudget 2025 in september 2025.
- B. *Effecten Rijksbeleid:* Dit zijn de verwachte effecten van het Rijksbeleid. Het gaat hierbij voornamelijk om effecten als gevolg van het wetsvoorstel Participatiewet in balans met een beoogde inwerkingtredingsdatum van 1 juli 2025. Dit heeft een positief effect op de prijs van € 44.
- C. *Aanpassing LPO:* Bij de voorlopige vaststelling van het budget voor 2025 wordt nog geen rekening gehouden met loon- en prijsbijstelling (LPO). Zoals gebruikelijk wordt de LPO meegenomen bij de definitieve vaststelling van het macrobudget 2025 (in september 2025).

Overige deelbudgetten bijstandsbudget

Hieronder worden de overige deelbudgetten van het bijstandsbudget toegelicht. Tabel 1 (zie pagina 1) geeft de omvang van de deelbudgetten weer, tabel 3 splitst deze uit naar volume en prijs.

Het deelbudget **IOAW** is € 33,2 miljoen lager dan in 2024. Dit komt voornamelijk door de afbouw van de IOAW (- € 29 miljoen), aangezien alleen mensen die vóór 1 januari 1965 zijn geboren in aanmerking komen voor de IOAW.

Het deelbudget **IOAZ** is € 1,3 miljoen hoger dan in 2024. Dit komt voornamelijk door de stijging van de AOW-leeftijd (+ € 0,5 miljoen).

Het deelbudget **Bbz** is € 0,2 miljoen lager dan in 2024.

Tabel 3. Deelbudgetten voorlopig macrobudget 2025 naar volume en prijs

Deelbudget	Volume	Prijs (€)
I. Budget bijstandsuitkeringen		
Bijstand	355.195	18.712
IOAW	9.752	18.299
IOAZ	1.647	19.751
Bbz	1.937	16.102
II. LKS-budget	48.349	12.207

II. LKS-budget

Het LKS-budget voor 2025 bedraagt € 590,2 miljoen. Dit geschatte budget is € 75,1 miljoen hoger ten opzichte van het definitieve LKS-budget voor 2024 (€ 515,1 miljoen). Het LKS-budget neemt toe doordat de doelgroep van LKS sinds de invoering van de Participatiewet ingroeit (€ 73,2 miljoen) en vanwege de invoering van de nieuwe LKS financiering (€ 1,8 miljoen).